

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců Mgr. Martina Kříže a Mgr. Martina Lachmana ve věci

žalobce: **V. P.**,
se sídlem V. 215, V.

proti

žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
se sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10-Vršovice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 2. 2016, č. j.: 125/550/16-Hd,
3771/ENV/16,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Stručné vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, který k jeho odvolání změnil rozhodnutí České inspekce životního prostředí, Oblastního inspektorátu Hradec Králové (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 30. 11. 2015, č. j. ČIŽP/45/OOV/SR01/1410248.007/15/KLD-P 6/15, tak, že pokutu uloženou ve výroku I. snížil na 55.000 Kč, a dále doplnil za větu končící slovy „který je vhodný z hlediska ochrany jakosti vod“ další text: „Konkrétně pak tím, že dne 7. 11. 2014 zachytával silážní a senážní šťávy do zemní jímky bez izolace, a to prostřednictvím netěsných zemních příkopů. Dále účastník řízení uložil travní senáž na volný terén a siláž do poškozených plastových rukávů s následkem úniku senážních a silážních šťáv na rostlý terén. Dne 12. 2. 2015 pak nezabránil přetékání směsi silážních a senážních šťáv se srážkovými vodami z nádrží na níže položené pozemky a do vodního toku – bezejmenného levostranného přítoku Kamenného potoka.“, v ostatním zůstalo prvostupňové rozhodnutí nezměněno. Správní orgán I. stupně

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

uvedeným rozhodnutím původně uložil žalobci pokutu ve výši 60.000 Kč dle § 125g odst. 3 a odst. 5 písm. c) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (dále jen „vodní zákon“) za porušení povinnosti stanovené v § 39 odst. 4 písm. b). Tohoto správního deliktu se žalobce dopustil tím, že ve dnech 7. 11. 2014 a 12. 2. 2015 v areálu zemědělské farmy a bioplynové stanice Vlčice nepoužíval při zacházení s nebezpečnými závadnými látkami takové zařízení a způsob, který je vhodný z hlediska ochrany jakosti vod.

II. Žaloba

2. Žalobce v podané žalobě předně vyjádřil přesvědčení, že se žádného správního deliktu nedopustil, resp. že své povinnosti dle § 39 odst. 4 vodního zákona neporušil takovým způsobem, aby za to musel být sankcionován. V podrobnostech odkázal na své odvolání.
3. V *první žalobní námitce* žalobce namítal, že po první kontrole správního orgánu I. stupně dne 7. 11. 2014 učinil požadovaná opatření, konkrétně zajistil jak svedení silážních a senážních šťáv do nepropustných jímek, které budou vyváženy, tak vyčištění provizorně vyhloubených zemních příkopů, což správní orgán I. stupně konstatoval při další kontrole dne 12. 2. 2015. Příkopy i jímky byly vyložkovány nepropustnou fólií a k jejich přeplnění došlo nadměrným táním sněhu v důsledku prudké změny počasí. Oba správní orgány však jeho námitku odmítly s odkazem na ne zcela průkazné informace od Českého hydrometeorologického ústavu (dále jen „ČHÚ“). Tyto informace měly být dle názoru žalobce dále ověřeny např. pomocí svědeckých výpovědí. Provedené dokazování tak v tomto ohledu žalobce nepovažoval za dostatečné. Vyjádřil též pochybnosti, zda senáž je skutečně nebezpečnou látkou ve smyslu bodu 8 přílohy č. 1 vodního zákona.
4. Ve *druhé žalobní námitce* žalobce poukázal na nesprávnost postupu žalovaného při vypořádávání zákonných podmínek pro ukládání pokuty, zejména, že se žalovaný nezabýval tím, že správní delikt neměl žádné následky ve vztahu k životnímu prostředí (k povrchovým vodám), resp. že tyto následky byly minimální. Správní orgán I. stupně se totiž pouze zmiňuje o nárůstu vláknitých hub. Žádný úhyn původních druhů ryb, či zásah do jejich přirozeného vývoje, či do vývoje jiných živých organismů, nebyl zaznamenán. Přitom správní orgány neměly povinnost se zabývat jen kritérii pro uložení sankce upravenými v § 125l odst. 2 a 11 vodního zákona, ale i otázkou přiměřenosti ukládané pokuty tak, jak judikoval Městský soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 7. 4. 2015, sp. zn. 8 A 61/2011. V uvedeném rozsudku soud přihlédl též k tehdejší bezúhonnosti pachatele, jakož i k jeho jednání po spáchání deliktu. Stejně tak i žalobce je bezúhonný a učinil potřebná nápravná opatření.
5. Ve *třetí žalobní námitce* tak žalobce tvrdil, že uložená pokuta je zjevně nepřiměřená ve smyslu § 78 odst. 2 s. ř. s., to i za situace, kdy mu s ohledem na široké rozpětí zákonem stanovené sazby mohla být teoreticky uložena i sankce vyšší.
6. Žalobce navrhl, aby soud podle § 78 odst. 2 s. ř. s. alternativně upustil od uložení trestu, případně uloženou pokutu snížil až k samé spodní hranici zákonné sazby, pokud neshledá důvody pro zrušení rozhodnutí žalovaného a vrácení věci k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve *vyjádření* k žalobě nejdříve stručně shrnul dosavadní průběh správního řízení. Z obsahu zachyceného v protokolech o kontrolách plyne, že při druhé kontrole dne 12. 2. 2015 správní orgán I. stupně ověřil, že zemní příkopy a zemní jímky byly skutečně vyložkovány nepropustnou fólií tak, jak bylo žalobci uloženo při první kontrole dne

7. 11. 2014, ovšem v rozporu s uloženou povinností nebyly vyváženy, a tak jejich obsah opět vytékal na níže situované pozemky. Výši pokuty uloženou správním orgánem I. stupně žalovaný snížil především proto, že při stanovení pokuty správní orgán I. stupně zohlednil i samu skutečnost, že delikt nastal, což považoval žalovaný za nepřípustný důvod pokuty. V ostatním se žalovaný ztotožnil se správním orgánem I. stupně.
8. K první námitce žalobce žalovaný dále uvedl, že jím učiněná nápravná opatření byla posouzena jako polehčující okolnost při stanovení výše sankce. Ke zpochybnění informací od ČHÚ žalovaný uvedl, že v dané oblasti byla v době kontroly, jakož i několik dní předtím naměřena teplota vzduchu kolem nuly bez výkyvů, a ta rozhodně nemohla vést k prudkému tání. Srážky byly sice zaznamenány ve dnech 7. až 9. 2. 2015, avšak v minimálních úhrnných hodnotách (od 1,0 do 1,6 mm). Žalovaný dále upozornil, že v odvolacím řízení žalobce uváděl i jiné důvody, pro které nebyly jímky a příkopy vyvezeny, a to zaneprázdněnost personálu, který měl vyvážku na starosti, a dále skutečnost, že odpovědný pracovník musel opravit čerpadlo (vývěvu). K vlivu počasí je tak dle žalovaného nutno zahrnout i skutečnost, že daný pracovník neměl čas ani funkční čerpadlo, což dle žalovaného jednoznačně svědčí o nedbalosti žalobce.
9. Žalovaný též reagoval na související tvrzení žalobce, že je otázkou, zda je senáž skutečně nebezpečnou látkou ve smyslu přílohy vodního zákona s nepříznivým účinkem na kyslíkovou rovnováhu. Definoval pojem senáž a silážní šťávy a jejich hodnoty BSK₅ (biochemická spotřeba kyslíku za 5 dní) a CHSK_{cr} (chemická spotřeba kyslíku stanovená tzv. dvojchromanovou metodou). Normovaná hodnota pro posléze uvedený ukazatel je 26 mg/l, přičemž z protokolů je zřejmé, že voda v toku nad farmou žalobce vykazovala hodnotu 11 mg/l, a pod farmou 98,0 mg/l.
10. Ke druhé námitce žalovaný s odkazem na znění rozhodnutí správního orgánu I. stupně uvedl, že tuto skutečnost považoval za aspekt snižující pokutu. Stejně tak byla zohledněna dosavadní bezúhonnost žalobce, což rovněž vyplývá ze znění rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Žalovaný rovněž nepopřel, že úhyn původních ryb nebyl zaznamenán, pouze zopakoval, že správní orgán I. stupně upozornil na normu přísnější environmentální kvality, kterou je nařízení vlády č. 71/2003 Sb., a která se v dané věci aplikovala, neboť Kamenný potok je na seznamu tzv. lososovitých vod, proto správní orgán I. stupně dle žalovaného postupoval správně, pokud tuto skutečnost zohlednil jako přítěžující.
11. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

12. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán. Vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 věta první s. ř. s.). Ve věci samé rozhodl Městský soud v Praze bez nařízení jednání, neboť žalobce se k tomuto postupu ve stanovené lhůtě nevyjádřil a žalovaný s uvedeným postupem souhlasil (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Soud neprovedl žalobcem navrhované důkazy, neboť jsou součástí spisového materiálu, který si od žalovaného vyžádal a z něhož při přezkumu zákonnosti žalovaného rozhodnutí vychází, jejich provedení je tak nadbytečné.
13. Žaloba **není důvodná**.
14. Soud vyšel z následující právní úpravy:

15. Podle § 39 odst. 4 písm. b) vodního zákona v relevantním znění, tj. ve znění účinném do 30. 6. 2017, *každý, kdo zachází se zvláště nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami nebo kdo zachází se závadnými látkami ve větším rozsahu nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím, je povinen učinit odpovídající opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod nebo do kanalizací, které tvoří součást technologického vybavení výrobního zařízení. Je povinen zejména používat jen takové zařízení, popřípadě způsob při zacházení se závadnými látkami, které jsou vhodné i z hlediska ochrany jakosti vod.*
16. Podle § 125g odst. 3 téhož zákona *právnícká nebo podnikající fyzická osoba, která zachází se zvláště nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými látkami nebo zachází se závadnými látkami ve větším rozsahu nebo zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím, se dopustí správního deliktu tím, že nesplní některou z povinností podle § 39 odst. 4.*
17. Podle § 125g odst. 5 písm. c) vodního zákona *za správní delikt se uloží pokuta do 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 3.*
18. Předmětem sporu je přesvědčení žalobce, že neměl být sankcionován za spáchaný správní delikt, resp. že výše uložené sankce neodráží i jiné skutečnosti, ke kterým byl správní orgán povinen přihlédnout, a které dle jeho názoru měly mít vliv na její snížení, případně neuložení.
19. Ve vztahu k uplatněným žalobním bodům soud ověřil ve správním spisu tyto pro věc rozhodné skutečnosti:
20. Žalobce provozoval zemědělskou farmu a bioplynovou stanici Vlčice. Správní orgán I. stupně provedl u žalobce z podnětu občanů obce Vlčice neohlášenou kontrolu dne 7. 11. 2014, které byl žalobce přítomen. Z protokolu o této dílčí kontrole, resp. z oznámení o zahájení správního řízení ze dne 17. 3. 2015 vyplývá, že při této kontrole zjistil, že žalobce využívá pro potřeby těchto objektů vodohospodářsky nezabezpečené plochy (pozemky parc. č. 4045 a parc. č. 188/7 v k. ú. Vlčice), na kterých uskladoval travní senáž a kukuřičnou siláž v 8 plastových vacích (rukávech). Travní senáž byla dále volně uskladněna mezi prvním a druhým plastovým rukávem a v době kontroly probíhalo průběžné vyskladnění volně uskladněné travní senáže z východní strany. Z otevřené travní senáže docházelo k úniku směsi vod, silážních a senážních šťáv na okolní jižně svažité travnatý terén. Další únik směsi vod a nebezpečných závadných látek vytékal i ze shora uvedených plastových rukávů. Uvedeným způsobem došlo ke kontaminaci spádově níže položených travnatých ploch, kde docházelo k volnému zasakování směsi srážkových vod a nebezpečných závadných látek. Při kontrole dále zjistil, že kolem prvního plastového rukávu byl vyhlouben zemní příkop, který byl zaústěn do provizorně vyhloubené vodohospodářsky nezabezpečené jámky, která byla naplněna směsí srážkových vod, senážních a silážních šťáv, a to cca. 10 cm pod okraj. Do této jámky byl rovněž sveden provizorně vyhloubený zemní příkop od druhého a třetího plastového vaku. Znečištění směsí srážkových vod, šťáv travní senáže a kukuřiční siláže bylo dále zjištěno i v silničním příkopě místní komunikace. Tento příkop je zaústěn cca. po 150 m od plastových rukávů do levostranného přítoku Kamenného potoka.
21. Ve spisu je o kontrole ze dne 7. 4. 2011 založen dílčí protokol z téhož dne. Správní orgán I. stupně žalobci k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole v tomto protokolu uložil opatření zajistit odtok vytékajících senážních a silážních šťáv z uskladněných plastových rukávů a volně ložené travní senáže do nepropustných jámek, které budou pravidelně vyváženy, a dále, zajistit vyčištění provizorně vyhloubených zemních příkopů a zabezpečit

je tak, aby nemohlo docházet k pronikání závadných látek do půdních vrstev. Dále mu správní orgán uložil ve stanovené lhůtě doložit další podklady (např. schválený havarijný plán, atd.). Žalobce do protokolu, který podepsal, uvedl, že: „byla zjištěna skutečnost, kterou se budeme snažit dle našich možností odstranit.“

22. Správní orgán I. stupně poté pořídil i další protokol o kontrole dne 26. 1. 2015 s ohledem na vyžádané a dodatečně předložené podklady. V závěru protokolu vyslovil, že se žalobcem bude zahájeno správní řízení o uložení pokuty.
23. Dne 12. 2. 2015 provedl správní orgán I. stupně kontrolu opatření uložených v protokolu ze dne 7. 11. 2014. Bylo zjištěno, že zemní jímky byly v době kontroly přeplněny a docházelo k odtoku směsi závadných látek a vod (z tajícího sněhu) na níže situované pozemky. Tento povrchový odtok byl dále zjištěn i v blízkém vodním toku bezejmenného levostranného přítoku Kamenného potoka a správní orgán v tomto toku zjistil též nárůsty vláknitých hub, charakteristických pro znečištění toku silážními šťávami. Místo znečištění bylo zjištěno pod úrovní přitékající směsi závadných látek, a dále v silničním příkopu u rodinných domků po levé straně místní komunikace. Výše proti toku nad bioplynovou stanicí nebyly nárůsty vláknitých hub zjištěny. Správní orgán I. stupně odebral několik bodových vzorků směsi silážních šťáv z vyvložkované jímky a povrchových vod levostranného přítoku Kamenného potoka (nad bioplynovou stanicí a u silničního propustku cca. 2,5 metru proti proudu). V protokolu o kontrole je dále uvedeno, že správní orgán učiní další závěry po vyhodnocení odebraných vzorků.
24. Správní spis dále obsahuje podání žalobce ze dne 24. 2. 2015, v němž správní orgán informuje, že jímky jsou dle naplnění vyváženy. V období před a v průběhu kontroly však došlo k prudké změně počasí, která byla způsobena nadměrným táním sněhu, a to zapříčinilo přeplnění zemní jímky. Vzhledem k tomuto tvrzení správní orgán požádal ČHÚ přípisem ze dne 3. 3. 2015 o poskytnutí podkladů, ze kterých by bylo zřejmé, jaká byla průměrná denní a noční teplota, a dále, jaké byly průměrné srážkové úhrny v období od 6. 2. 2015 do 13. 2. 2015. Na tuto žádost odpověděl ČHÚ přípisem ze dne 12. 3. 2015 a požadované údaje správnímu orgánu poskytl v přehledné tabulce s konkrétními hodnotami. Obsahem spisu jsou též tři protokoly o zkoušce vzorků, č. 446/15, č. 447/15 a č. 448/15. Poté přistoupil správní orgán k zahájení správního řízení se žalobcem, jehož výsledkem bylo nejdříve rozhodnutí o uložení pokuty ze dne 18. 5. 2015, které žalovaný posléze k odvolání žalobce zrušil s tím, že správnímu orgánu I. stupně vytkl, že ač se při druhé kontrole zjistilo, že se žalobce opět dopustil stejného deliktu, nebyl tento delikt zahrnut v sankci.
25. Správní orgán I. stupně proto ve věci rozhodoval podruhé dne 30. 11. 2015, kdy žalobci opět uložil pokutu ve výši 60.000 Kč za shora uvedený správní delikt. Výši sankci odůvodnil přitěžujícími okolnostmi: (i) k úniku siláže a senáže došlo v důsledku nesprávného umístění na vodohospodářsky nezabezpečených plochách, a pokud jde o únik z provizorních jímek, šlo výhradně o nedostatečnou kontrolu stavu jejich zaplnění a o nedbalost žalobce, přičemž s ohledem na okolní terén se jednalo o únik dlouhodobějšího charakteru; (ii) žalobce zanedbal kontrolní mechanismy své podnikatelské činnosti, ač si musel být vědom, že svou podnikatelskou činnost může vykonávat pouze v rámci zákona a že nese za ní objektivní odpovědnost; (iii) dotčená lokalita (Kamenný potok) je přitom povrchovou vodou vhodnou plochou pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů ve smyslu nařízení vlády č. 71/2003 Sb. Dále zohlednil i okolnosti polehčující: (i) dotčené katastrální území není zranitelnou oblastí podle nařízení

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

vlády č. 262/2012 Sb., neleží v ochranném pásmu vodních nebo přírodních léčivých zdrojů, ani nenáleží do chráněné oblasti přirozené akumulace vod; (ii) i přesto, že jsou senážní a silážní šťávy zařazeny do skupiny nebezpečných závadných látek podle § 39 vodního zákona a jeho přílohy 1, jedná se o snadno rozložitelné látky a nekumulují se, přičemž vzniklý únik lze označit za lokální; (iii) žalobce se správním orgánem spolupracoval a poskytl součinnost při řešení nastalé situace, jednalo se o jeho první známé porušení zákona a po prvním kontrolním zjištění žalobce vybudované jímky a příkopy vyčistil a provizorně opatřil nepropustnou folií.

26. Další odvolání žalobce žalovaný tentokrát zamítl žalobou napadeným rozhodnutím.
27. K *prvnímu žalobnímu bodu* soud uvádí následující: Z podkladů doložených ČHÚ vyplývá, že v lokalitě Vlčice byly nejbližší meteorologickou stanicí Trutnov ve sledovaném období naměřeny (měřeno vždy v 7:00, 14:00 a 21:00 hod) průměrné teploty vzduchu pohybující se od -4,1°C (6. 2. 2015) do 1,7°C (10. 2. 2015). Úhrn srážek ve sledovaném období se prakticky držel na hodnotě 0 mm, kromě období od 7. 2. 2015 do 9. 2. 2015, kdy srážky činily v průměru od 1,0 mm do 1,6 mm. Žalobce v žalobě stručně uvedl, že takto provedené dokazování nebylo dostatečné a jde o „ne zcela průkazné informace“, a k těmto údajům měli být vyslechnuti svědci. Žalobce ovšem neuvedl, v čem spočívá jeho pochybnost o neprůkaznosti uvedených údajů, ani kteří svědci by měli být vyslechnuti, natož aby uvedl, jakým způsobem by mohli pomoci objasnit či ověřit měřicími přístroji zjištěný skutkový stav.
28. Podle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS, „*smyslem uvedení žalobních bodů [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] je jednoznačné ustavení rámce požadovaného soudního přezkumu ve lhůtě zákonem stanovené k podání žaloby. Zákonný požadavek je proto naplněn i jen zcela obecným a stručným – nicméně srozumitelným a jednoznačným – vymezením skutkových i právních důvodů tvrzené nezákonnosti nebo procesních vad správního aktu tak, aby bylo zřejmé, v jaké části a z jakých hledisek se má soud věci zabývat.*“ Rozšířený senát v uvedeném rozsudku jinými slovy zdůraznil, že míra precizace žalobních bodů do značné míry předurčuje, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Tedy čím obecnější žalobní bod je, tím obecněji k němu soud přistoupí. Soud proto s ohledem na míru obecnosti těchto námitek konstatuje, že nejsou důvodné, neboť zůstaly pouze v rovině ničím nepodložených tvrzení
29. Lze proto učinit dílčí závěr, že skutkový stav nebyl žalobcem nijak účinně zpochybněn, byl v dané věc zjištěn dostatečně a je doložen listinami ve správním spisu. Na to nemůže mít vliv ani tvrzení žalobce, že po první kontrole provedl nařízená opatření, a že tuto skutečnost potvrdily i samy správní orgány, neboť nezpochybněnou skutečností je i fakt, že v rámci následné kontroly byl opět zjištěn nevyhovující stav a způsob, jakým žalobce s vodami nakládal, tj. že žalobce nečinil odpovídající opatření k tomu, aby již závadné látky do podzemních nebo povrchových vod nepronikaly. Žalovaný přitom připomněl, že provedení nápravných opatření zohlednil správní orgán I. stupně v rozhodnutí jako polehčující.
30. Ani stručně vyjádřená pochybnost žalobce o tom, že je sporné, zda je senáž skutečně nebezpečnou látkou ve smyslu bodu 8 přílohy č. 1 vodního zákona, není v dané věci relevantní. Žalovaný žalobci v napadeném rozhodnutí (s. 7) připomněl, že je mu ukládána pokuta ve vztahu k povinnostem vyplývajícím mu z vodního zákona, a předmětem posouzení naopak není vhodnost siláže či senáže jako krmiva. Dále ve svém rozhodnutí

uvedl, že silážní šťávy jsou uvedeny i jako závadná látka v předloženém havarijním plánu provozovny na s. 112, proto by tato informace neměla být pro žalobce překvapivá.

31. Tyto námitky nejsou proto důvodné.
32. Ke *druhé žalobní námitce* soud uvádí, že podle § 125l odst. 1 vodního zákona v relevantním znění, tj. ve znění účinném do 30. 6. 2017, *právní osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.*
33. Podle druhého odstavce téhož ustanovení *při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.*
34. Soud při přezkoumávání rozhodnutí, jímž byla uložena pokuta za správní delikt, zkoumá, zda byly splněny podmínky pro její uložení, zda správní orgán srozumitelně odůvodnil její výši zvolenou ze zákonného rozmezí a zda celkově dbal mezi správního uvážení stanovených mu zákonem (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 12. 2005, č. j. 4 As 47/2004-87). Stanovení výše pokuty je předmětem volného správního uvážení správního orgánu, které podléhá soudnímu přezkumu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (viz rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, obdobně též např. rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Finanční postih musí být znatelný v majetkové sféře delikventa, tedy být nikoli pro něho zanedbatelný, a nutně v sobě musí obsahovat i represivní složku. V opačném případě by totiž postih delikventa smysl postrádal.
35. Při ukládání sankce je správní orgán povinen zabývat se všem kritérii vyplývajících ze zákona. Správnímu orgánu je však stále ponecháno na úvaze, zda přihlédne ještě k hlediskům dalším v zákoně neuvedeným, leč pro projednávaný případ významným (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 30. 4. 2009, č. j. 6 As 34/2008-54). Výše uložené pokuty tak musí být v každém rozhodnutí zdůvodněna způsobem, nepřipouštějícím pochyby o tom, že právě taková výše pokuty odpovídá konkrétním okolnostem individuálního případu.
36. Kritérii stanovenými v citovaném ustanovení jsou závažnost správního deliktu, která je dána zejména způsobem jeho spáchání, jeho následky a okolnostmi, za nichž byl spáchán.
37. Podle stanoviska soudu se žalovaný dostatečným a přezkoumatelným způsobem vypořádal se všemi kritérii rozhodnými pro stanovení výše sankce za uvedený správní delikt, jejichž zhodnocení podrobně popsal v odůvodnění svého rozhodnutí. Závažnost správního deliktu vyhodnotil jako lokální, avšak zásah žalobce měl negativní vliv na stav vody s ohledem na vhodnou lokalitu pro život a reprodukci původních ryb. Zohlednil i okolnosti, které měly vliv na snížení sankce, a to zejména dosavadní bezúhonnost žalobce a jeho následné jednání, tj. ochotu provést uložená opatření a další spolupráci v rámci správního řízení, a dále následky jeho jednání, tedy skutečnost, že únik závadných látek neměl na dané místo nevratný negativní účinek. Přesto je jeho úkolem dohlížet na to, aby subjekty při nakládání s vodami postupovaly v souladu s vodním zákonem, a v daném případě tomu tak opakovaně nebylo.
38. Žalovaný v napadeném rozhodnutí pak uloženou pokutu snížil z původně uložené výše 60.000 Kč na 55.000 Kč, a to z důvodu, že skutečnost, že si žalobce měl být vědom, že svou

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

podnikatelskou činnost může vykonávat pouze v rámci zákona, nemůže být sama o sobě skutečností přitěžující nebo rozhodující pro stanovení výše pokuty. Žalovaný dále korigoval názor správního orgánu I. stupně v polehčující okolnosti spočívající ve skutečnosti, že dotčené katastrální území se nenachází v ochranném pásmu vodních zdrojů či v chráněné oblasti přirozené akumulace vod; takové hledisko se v případě, kdy dotčená lokalita nepodléhá zvláštní či speciální ochraně, nijak nezohledňuje, neboť jde o běžný, neutrální stav a mohla by působit pouze jako přitěžující, pokud by dotčená lokalita takové speciální ochraně podléhala.

39. Ke *třetí žalobní námitce*, tj. k tvrzení o nepřiměřené výši uložené pokuty soud musí nejdříve konstatovat, že stanovená pokuta byla uložena na spodní hranici zákonné sazby, tj. ve výši pouhých 0,55 % maximálně možné výše.
40. K možnostem soudního přezkumu správního uvážení (v nyní projednávané věci správní uvážení správních orgánů o výši pokuty) se NSS vyjadřoval již v řadě svých rozhodnutí: např. v usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, č. 906/2006 Sb. NSS pod, uvedl, že *„absolutní či neomezené správní uvážení v moderním právním státě neexistuje. Každé správní uvážení má své meze, vyplývající v první řadě z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality atd. Dodržení těchto mezí podléhá soudnímu přezkumu“*. V jiném rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 A 139/2002-46, č. 416/2004 Sb. NSS, přitom NSS poukázal na to, že *„úkolem soudu není nahradit správní orgán v jeho odborné dozorové kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním, ale naopak posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a úplně zjistil skutkový stav, a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem“*.
41. Takto přistupoval k přezkoumání přiměřenosti sankce v dané věci i tento soud. Neshledal přitom, že by se správní orgány opomněly zabývat se zjištěným skutkovým stavem nebo jakkoliv vybočily z mezí a hledisek stanovených zákonem.
42. Snížení na výši, kterou požadoval žalobce v žalobě (5.000 Kč) by v dané věci nemohlo být navíc za daného stavu akceptovatelné, neboť je ze zjištěného skutkového stavu nepochybné, a rovněž fotografiemi z farmy žalobce zdokumentované, že se skutek stal, následek tohoto skutku byl protiprávní, a je za něj odpovědný žalobce. Z ničeho se nepodává, že by žalobce vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil; ostatně to s uvedením konkrétních aktivit ani netvrdil. Soud zdůrazňuje, že smyslem ukládání peněžních sankcí je i jejich tzv. odrazující funkce, tj. musí být stanovena s ohledem na individuální okolnosti případu v takové výši, aby ještě stále představovala citelný zásah do majetkové sféry pachatele a aby se – jednoduše řečeno – subjektům porušování zákona „nevyplatilo“. Z tohoto důvodu soud nepovažuje uložení sankce, navíc žalovaným posléze sníženou, za rozpornou se zákonem.
43. Odkaz žalobce na rozsudek zdejšího soudu ze dne 7. 4. 2015 ve věci sp. zn. 8 A 61/2011 přitom není pro věc nijak relevantní, neboť neuvádí nic, co by nebylo vysloveno již dříve v jiných rozsudcích, naopak, pouze na dřívější rozhodnutí sám odkazuje. Navíc osmý senát Městského soudu v Praze v dané věci rozhodoval několikrát opakovaně poté, co mu NSS jeho rozsudky rušil pro nepřezkoumatelnost. Proto soud považoval použití závěrů z uvedeného rozsudku za nadbytečné, k věci žalobce nepřiléhající.

44. Dále soud posoudil, zda jsou splněny podmínky pro vyhovění návrhu žalobkyně na moderaci uložené pokuty podle § 78 odst. 2 s. ř. s.
45. Podle § 78 odst. 2 s. ř. s. *rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle odstavce 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, a navrhl-li takový postup žalobce v žalobě.*
46. „Soudní řád správní umožňuje správnímu soudu zohlednit hledisko přiměřenosti sankce jen v situaci, kdy je soud podle § 78 odst. 2 s. ř. s. na návrh žalobce nadán pravomocí nahradit správní uvážení a výši uložené sankce moderovat a zároveň je správním orgánem uložená sankce zjevně nepřiměřená. Prostor pro zohlednění přiměřenosti ukládané sankce podle § 78 odst. 1 s. ř. s. by byl dán pouze tehdy, pokud by vytýkaná nepřiměřenost měla kvalitu nezákonnosti, tj. v případě, že by správní orgán vybočil ze zákonných mantinelů při ukládání pokuty, jeho hodnocení kritérií pro uložení pokuty by postrádalo logiku, správní orgán by nevzal do úvahy všechna zákonná kritéria, uložená pokuta by byla likvidační apod.“ (viz rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2012, č. j. 1 Afs 1/2012-36, č. 2671/2012 Sb. NSS). Moderační právo soudu upravené v § 78 odst. 2 s. ř. s., tj. možnost upustit od potrestání či snížení postihu, má tedy místo toliko tam, kde jde o postih zjevně nepřiměřený (srov. též např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2004, č. j. 10 Ca 250/2003-48, č. 560/2005 Sb. NSS).
47. NSS přitom též ve své ustálené rozhodovací praxi, konkrétně v rozsudku ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 22/2012-23, č. 2672/2012 Sb. NSS, vyslovil, že „smyslem a účelem moderace (§ 78 odst. 2 s. ř. s.) není hledání „ideální“ výše sankce soudem místo správního orgánu, ale její korekce v případech, že by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí a odpovídající i všem zásadám pro její ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce. V případě sankcí z obecných hledisek méně závažných (zde pokuty ve výši 10 000 Kč) proto bude moderace sankce zpravidla vzácnější než v případě sankcí výraznějších.“
48. Soud v nyní posuzované věci přitom neshledal důvody odchýlit se od těchto závěrů.
49. Podle usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133, č. 2092/2010 Sb. NSS, které vychází z ustálené judikatury Ústavního soudu týkající se zákazu likvidačních pokut, správní orgán musí přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele, aby se vyhnul uložení likvidační pokuty. „Likvidační pokutou přitom rozšířený senát rozumí sankci, která je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobila mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží“ (bod 27 cit. usnesení rozšířeného senátu), a to i tehdy, „kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Správní orgán vychází při zjišťování osobních a majetkových poměrů z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem

řízení. Nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.“ (srov. ještě bod 40 téhož usnesení).

50. Žalobce však nikdy v průběhu správního řízení, ano v řízení o žalobě netvrdil, že uložená sankce je pro něj likvidační, anebo že by tím mohlo být uloženo jakékoliv sankce. Přitom z jeho vlastních podání vyplývají různé investice, které v souvislosti se svým podnikáním v průběhu času činil, aniž by jakkoliv upozornil, že výdaj v podobě uložené pokuty by pro něj představoval existenční potíže.
51. S ohledem na shora popsany skutkový stav, na nějž soud na tomto místě pro stručnost odkazuje, na to, že sankce musí plnit svůj preventivní a výchovný charakter, a rovněž proto, že maximální výše pokuty mohla činit až 1 000 000 Kč, soud nemohl dospět k závěru, že by se jednalo o trest zjevně nepřiměřený, proto návrhu na jeho moderaci podle § 78 odst. 2 s. ř. s. nevyhověl.
52. Na základě shora uvedeného soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

V. Závěr a náklady řízení

53. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost **ve lhůtě dvou týdnů** ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz na levé straně úvodní stránky v části Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

Praha 30. května 2018

JUDr. Ivanka Havlíková, v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.